

Dr. Baritsa Katalin*:

Amikor elbukhatjuk új kötelező gépjármű-felelősségbiztosításunk bónuszát

Sokan tudják, hogy az évek során megszerzett kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási bonust átvihetjük az új szerződésre is. Egy csapásra elveszítjük viszont a kedvező lehetőséget, ha előző kgfb-szerződésünk díjnemfizetés miatt szűnt meg vagy ha legalább két évig nem vásároltunk új autót. A buktatókról szólnak a jegybank pénzügyi békéltetői esettörténetei is.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás (kgfb) körében a jogalkotó a bonus-malus rendszer működtetésével is motiválni igyekszik a gépjármű üzemeltetőket a kármentes közlekedésre. A rendszer lényege, hogy az egyedi kgfb szerződés megkötésekor a biztosító a díj megállapításakor figyelembe veszi, hogy az adott magyarországi telephelyű gépjármű üzemeltetője milyen kártörténeti adatokkal rendelkezik. Az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testületnél (PBT) gyakran fordulnak elő olyan ügyek, amelyek e témát érintik.

Egy, a PBT-nél nemrégiben lezárt ügy sokak számára tanulságos lehet. Az ügyfél (aki a békéltetői eljárását utóbb kérelmezte) még 2019 februárjában úgy döntött, hogy a tulajdonában álló személygépkocsit eladja, ezért azt egy közeli autókereskedésbe adta be értékesítés céljából. Azért, hogy az értékesítés ideje alatt se maradjon autó nélkül, vásárolt egy újat, amelyre még 2019 februárjában biztosítási alkuszon keresztül kgfb szerződési ajánlatot tett a biztosítójánál.

A régi autó szerződésére vonatkozó adatok azonban ebben nem szerepeltek, a biztosító ezért A00 bonus-malus besorolással vette kockázatba az új személygépkocsit. Körülbelül fél év múlva, 2019 júliusában megérkezett a régi személygépkocsi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítójától az értesítő az új biztosítóhoz arról, hogy a szerződő előző biztosítását 2019 júliusában díjnemfizetési okkal törölték. A törlési értesítő szerint a tulajdonos bonus besorolása B10 volt.

Az új személygépkocsi felelősségbiztosítója ekkor lekérte a kártörténeti nyilvántartásból az adatokat, ezután elutasította az üzemeltető kérelmét, amelyben új személygépkocsija szerződésének bonus besorolását B10-re kérte módosítani. Az elutasítás oka az előző kgfb szerződés díjnemfizetés miatti megszűnése volt. Az érintett biztosító kgfb-re vonatkozó szerződési feltételei szerint ugyanis – a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően – a díjnemfizetés miatt megszűnt szerződés bonus besorolása nem vihető át egy másik szerződésre.

A kérelmező 2020 februári biztosítási évfordulóját követően tavaly novemberben arról tájékoztatta új járművének biztosítóját, hogy régi személygépkocsiját eladta, és ismételten kérte bonus besorolásának B10-re történő módosítását. A biztosító ekkor újból ellenőrizte a kártörténeti nyilvántartásban az adatokat, azonban a korábbi indokkal ismét A00 besorolásba tette. Az érintett biztosító az egyeztetés során azt is megállapította, hogy a kérelmező régi autóját 2020. október 16-i eladása előtt két alkalommal hat-hat hónapra ideiglenesen a forgalomból kivonták.

Mindezek után a fogyasztó panasszal élt új személygépkocsijának biztosítójánál a bonus besorolás miatt. A panasz eljárás azonban nem vezetett eredményre. Ezután fordult általános fogyasztói kérelemmel a PBT-hez kérve új kgfb-szerződésének módosítását B10-es besorolásra.

A békéltető eljárásban a biztosító továbbra is elzárkózott ettől. Azzal érvelt, hogy a kgfb szerződés díjnémfizetéssel történt megszűnési okon a későbbi ideiglenes forgalomból történt kivonás ténye semmit sem változtatott. A biztosító az új jármű egy éves szerződéses évfordulója után is csak B1-re emelte annak bónuszbesorolását (ráadásul azt is csak késve, igaz, azután visszamenőleg a biztosítási évfordulótól számítva).

A biztosító és az ügyfél a pénzügyi békéltetők előtt sem tudtak megállapodásra jutni, ezért a PBT az eljárást megalapozatlanság okán megszüntette. A kérelmező az eljárás során nem tudta bizonyítani, hogy jogosult érvényesíteni a korábban megszerzett B10 besorolását új személygépkocsijának kötelező gépjármű-felelősségbiztosításánál is. A PBT így kénytelen volt az eljárást lezárni.

Az ügy egyik tanulsága, hogy ha egy ügyfélnek (azaz a jármű üzemeltetőjének) már van egy hatályban lévő kgfb-je egy személygépkocsira, s új kötelező biztosítást köt egy másik autóra, akkor annak bonus-malus besorolása A00 lesz.

A gépjármű üzemeltetőnek a régi autó értékesítésekor fontos tudnia, hogy kötelező gépjármű-felelősségbiztosítása nem szűnik meg, és díjfizetési kötelezettsége sem szünetel azzal, ha az autót értékesítésre autókereskedésbe adja. A jogszabály úgy rendelkezik, hogy minden magyarországi telephelyű gépjármű üzemeltetője köteles a gépjármű üzemeltetése során okozott károkra biztosítási szerződést kötni és azt díjfizetéssel hatályban tartani. Ez a kötelezettség az érintett gépjármű üzemeltetőjét terheli.

A jelenlegi szabályozás szerint a járműnyilvántartásban szereplő gépjármű a kérelemben meghatározott időtartamra, de legfeljebb egy évre az üzemeltető kérésére ideiglenesen kivonható a forgalomból. Ennek időtartamára a kgfb díj fizetési kötelezettsége szünetel. Ha a gépjárművet a kivonás napjától számított egy éven belül nem helyezik újból forgalomba, akkor a kgfb szerződés az egyéves időszak lejártát követő nappal megszűnik. A korábbi szabályozás alapján elég volt a gépjárművet hat hónapra kivonni a forgalomból. Ezt követő nappal a kgfb szerződés valóban megszűnt, ha a kivonás idején belül nem kezdeményezték a gépjármű újbóli üzembehelyezését. Az új szabály 2016. január 1-jétől él. A gépjármű ismételt forgalomba helyezésével kapcsolatban fontos, hogy a kgfb díjfizetési kötelezettség a gépjármű újbóli forgalomba helyezésével folytatódik.

Fontos tanulsága még az esetnek, hogy milyen jogkövetkezménnyel is jár, ha az előző kgfb szerződés díjnémfizetési okkal szűnik meg. Ez esetben a gépjármű üzemeltetőjének nemcsak fedezetlenségi díj – azaz a Magyar Biztosítók Szövetsége által központilag megállapított, a „normál” kgfb-díjnál magasabb tarifa – fizetési kötelezettsége keletkezik azokra a napokra, amelyeken a forgalomban lévő gépjárműve érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással nem rendelkezett, hanem számolnia kell azzal is, hogy az előző kgfb-jével kapcsolatban megszerzett bonus besorolását nem tudja érvényesíteni az új autójánál. Ilyen esetekben a biztosító a másik gépjárműre megkötött kgfb besorolást A00-ban fogja megállapítani.

Egy másik, a PBT-nél bonus besorolás tárgyában indult ügy háttérét is olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással kapcsolatos jogszabályi rendelkezés adja, amely talán kevésbé ismert a

gépjárművet üzemeltetők körében. Ennek ismerete nélkül azonban könnyen kellemetlen meglepetés érheti őket.

Közismert, hogy a bonus-malus besorolás a kgfb szerződőjének, a gépjármű üzemeltetőjének személyéhez és a szerződéssel érintett gépjármű kategóriához fűződik. A jelenlegi szabályozás szerint a bonus-malus rendszer a következő gépjárműkategóriákra terjed ki: személygépkocsi, motorkerékpár, autóbusz, tehergépkocsi, vontató és mezőgazdasági vontató. Az azonban már kevésbé tudott, hogy egy időbeli korlát is létezik az előző kötelező biztosítással megszerzett bonus besorolás új szerződésnél történő érvényesítésére.

A PBT előtti eljárásban a fogyasztó autóját új kgfb szerződésének megkötése előtt évekkel korábban eladta. Az értékesítés miatt az előző B10 besorolású kgfb szerződés – úgynevezett érdekmúlással – megszűnt.

Ezt követően munkáltatójától személyes használatra egy céges autót kapott. Évekkel később új személygépkocsit vásárolt, amelyre új kgfb-t kötött. Meglepetéssel tapasztalta, hogy biztosítója a bonus besorolását B10 helyett A00-ban állapította meg. Éveken át hiába közlekedett kármentesen a céges személygépkocsival, az így elért bonus besorolás a munkáltatóját, mint gépjármű üzemeltetőjét illette.

A békéltetési eljárást kérelmező ügyfél az új kgfb-nél megpróbálta az évekkel korábban eladott gépjárművel megszerzett B10 bonus besorolást érvényesíteni, azonban nem járt sikerrel. A jogszabály szerint ugyanis a biztosító az üzemeltető által ugyanazon gépjárműkategóriára megszerzett bonus besorolást akkor veszi figyelembe, ha nem telt el két év az előző kgfb megszűnésétől.

Márpedig a kérelmező nem tudta igazolni, hogy kétéves időintervallumon belül magyarországi telephelyű autó üzemeltetője lett volna. Ezért a biztosító az új kgfb-nél jogszerűen A00-ban állapította meg a besorolást.

A fenti esetek jelzik, hogy előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor a gépjármű üzemeltetője nem tudja érvényesíteni a korábban megszerzett kedvező bonus besorolását új kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésénél. Kellő tájékozottsággal azonban a fentiek többnyire elkerülhetőek.

** A szerző az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja*

„Szerkesztett formában megjelent az Napi.hu oldalon 2021. július 14-én.”